

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Știrilor nefrancate nu se
primesc.
Macuscripte nu se trimitt.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Duker Nachf.,
Karl-August-Str. 4, E. K. Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peich Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarife
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o serie 30 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIX.

„GAZETA” iese în Ce-care și
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 79.

Brașov. Luni-Marti 11 (24) Aprilie.

1906.

Consfătuirea dela Budapesta.

I.

Brașov, 23 Aprilie n.

Astăzi avem deja amănunte des-
pre conferența de Mercuri dela Buda-
pesta, care, se dicea, va aduce „înțe-
legerea Românilor cu guvernul”.

Precum s'a constatat mai în
urmă, au luat parte la această confe-
rență cu guvernul ambii metropoliți
români, dimpreună cu alți câți-
va fruntași, ale căror nume le-am
comunicat deja în două rânduri ceti-
torilor noștri. Indată-ce am primit
scirea, am cumpănit și probabilitățile,
ce erau împreunate cu ea în consi-
derarea raporturilor noastre cu guver-
nul pe timpul alegerilor, ca și după
aceea. Eram informați așa, că minis-
trul președinte Wekerle este care a
lansat invitațiile și tot așa a fost in-
format și „Telegraful Român” din
Sibiu, scriind în aceeași zi, că Dr.
Wekerle „a pofit la sine” pe mai
mulți fruntași români.

In comunicatul fôiei române si-
biene, ce l'am primit azi și pe care
il publicăm mai jos, găsim însă o
altă versiune, după care invitarea nu
s'a făcut din inițiativa guvernului, ci
la dorința exprimată din partea foști-
lor deputați naționaliști români.

Cine a invitat așa-dér într'ade-
văr? Din comunicatul amintit nu ne
putem lămuri pe deplin, ci se pôte
conchide din el numai, că totuși in-
vitarea s'a trimis dela presiul mi-
nisterial, dér, după ce s'au prezentat
cei invitați, d-l Wekerle li-a spus, că
i-a chemat nu din propria sa iniția-
tivă, ci la inițiativa foștilor deputați
naționaliști români, pentru-ca să afe
dela dênșii, cari sunt gravaminele
Românilor.

De aici urmăză întâi, că guver-
nul totuși a voit să scie, ce-i dore
pe Români; al doilea, că foștii depu-
tați au jucat rolul de mijlocitori, seu
la inițiativa lor proprie seu la aceea
a guvernului. Concluziune: să nu cre-
deți, că v'am chemat noi, cei dela gu-
vern, ca să încheiăm pace cu voi, ci
dăcă v'am invitat, am făcut-o numai
la dorința omienilor voștri, pentru a
vă da privilegiu, să ne spuneți păsu-
rile vóstre, pe cari nu le cunoscem.

Nu scim ce vor gândi cetitorii
noștri. Dér noi credem, că dăcă lu-
crurile s'au întâmplat așa precum
spune comunicatul din cestiune, ur-
ma logic, ca cei invitați să răspundă:
dăcă este așa, că nu guvernul do-
resce înțelegerea cu noi, atunci ne
închinăm cu plecăciune, căci consfă-
tuirea nu mai pôte avea pentru noi
nici un interes. Mai departe credem,
că invitații, ca fruntași ai poporului
nostru, indată ce s'a accentuat că
scopul guvernului este să cunoscă
gravaminele Românilor, nu putéu să
scape din dilema, în care au fost
aduși, decât declarând scurt și cu-
prindător, că gravaminele Românilor
numai o reprezentanță națională, re-
cunoscută de ei, le pôte înșira și
pôte tracta cu guvernul asupra lor,
și și atunci numai dăcăel ar dovedi în
mod neîndoios, că voesce serios nu

numai să cunoscă, ci să și delătore
acele gravamine.

Se dice în comunicatul „Telegra-
fului Român”, că invitații și-au spus
pe rând părerile și au descris mai
ales miseriile ce se fac școlilor nós-
tre și pacostea neexecutării legii de
naționalitate. Ei bine, nu ne îndoim,
că fruntașii români din cestiune vor
fi lămurit cel puțin pe miniștri, cari
au reprezentat guvernul în consfă-
tuire, că părerile ce și le dau nu pot
avé decât un caracter individual. Ade-
vărat, că Metropoliții noștri reprezintă,
cum am dice, în mod mai distinct
interesele școlilor românesce, cari stau
sub conducerea și scutul bisericei. Dér
nici Metropoliții nu puteau, fie chiar
și numai în cestiunea școlilor, să pre-
sente în cazul de față decât părerile
lor individuale, și așa, credem, e con-
templat lucrul și de cei ce au fost
invitați la consfătuire.

Că aceștia și-au mai pierdut tim-
pul cu expuneri și explicări privitoare
la neexecutarea legii de naționalitate,
este fôrte regretabil, pentru-că a fost
o ostenelă zădarnică. Dér nici nu era
la loc o astfel de discuțiune. Neese-
cutarea legii de naționalitate nu con-
stitue în fond un gravamen al Ro-
mânilor, ci asupritorea lege de națio-
nalitate însăși este gravamenul nos-
tru și numai în a doua linie vine
plângerea, că nici această lege destul
de vitregă și nedreptă nu se esecută.

Și ce rol a jucat în discușiunea
dela consfătuirea de Mercuri progra-
mul național român dela 1881?

Se vede însă că cestiunea gra-
vaminelor a fost atinsă numai așa,
cum am dice, pe de-asupra și că cu-
rând a eșit laba vulpei din sac: ces-
tiunea alegerilor pentru dietă. Se
vede, că rezolvarea acestei cestiuni
a fost singurul scop și „resultat” al
consfătuirii dela Budapesta.

Brașov, 23 Aprilie n.

Cum se va face votul universal. Mi-
nistrul de agricultură Daranyi și-a ținut
discursul-program la Tapolca, unde și-a
pus candidatura. Eță ce a dis el vorbind
despre realizarea votului universal:

— »Vrem să facem reforma electo-
rală pe baza votului universal așa, ca și
păturile largi ale poporului, despre cari
până acum am hotărit numai, dér cari
n'au avut cuvânt în afaceri, să participe
de aci înainte la afacerile publice. Prin
reforma electorală creăm garanția unei
constituții nouă și vom împrejmui libertă-
țile noastre c'un nou bastion. Păreriile a-
supra votului universal pot să difere și
scim, că în privința acesta s'au ridicat in-
grijiri; e sigur însă, că nici-odată nu vom
realiza votul universal în așa mod, ca a-
cesta să amenințe ideea de stat național
maghiar și ordinea de drept, căci ori-ce
țintă este îndreptățită, dér ținta cea mai
înaltă este, ca toți să fim și să rămânem
Maghiari. Eu cred, că și aceia, cari au luat
poziție contra votului universal, vor recu-
nósce, că cu timpul națiunile cresc din
ghetele copilăriei, și ce neghiobie ar fi, dăcă
nu ghiata s'ar potrivi piciorului, ci picio-
rul crescut ar fi strâns în ghiată...»

Noul ministru croat. Din Agram se
anunță, că Sâmbătă seara s'a ținut acolo o
consfătuire la banul croat Pejacevich, la
care au participat și presidentul partidu-
lui național croat Nic. Tomasich și Geza
Josipovich. Acestuia din urmă i-s'a oferit
portofoliul de ministru croat în cabinetul
Wekerle, și el a și primit. Noul ministru
croat a fost produs la începutul anului
trecut senzație printr'un discurs ținut în
dieta ungară, pe care — usând de dreptul
deputaților croați — și l'a început în
limba croată.

Guvernul și Românii.

Azi am primit cu posta un comunicat mai
lung al „Telegrafului Român”, tipărit ca ediție
extraordinară sub titlul de mai sus și adresat în
plic cetitorilor fôiei.

Acest comunicat raportază despre confe-
rința, ce au avut-o Mercuri la Budapesta Metro-
poliții noștri și alți câți-va fruntași români en gu-
vernul unguresc.

Il lasăm să urmez aici din cuvânt în cu-
vânt:

In urma invitării au mers la Bu-
dapesta și Mercuri la orele 4. d. a.
s'au prezentat în fața domnului mi-
nistru-președinte Wekerle, Excelențiile
Lor domnii Metropoliți români Ioan
Meșianu și Dr. Victor Mihalyi, pre-
cum și domnii Parteniu Cozma, Gheor-
ghe Pop de Busești, Dr. Teodor Mi-
halyi, Dr. Vasile Lucaciu și Corio-
lan Brediceanu.

Afară de domnul ministru-presi-
dent Wekerle au mai fost prezenți și
domnii miniștri: conte Andrássy, de
la interne, conte Apponyi, dela culte
și instrucțiune publică, și Kossuth de
la comerț și comunicațiune.

In conferență li-s'a spus fruntași-
lor români, că nu din inițiativa gu-
vernului, ci la dorința exprimată din
partea foștilor deputați naționali ro-
mâni au fost invitați la această con-
sfătuire, în scopul ca guvernul să cu-
noscă gravaminele Românilor.

Fruntașii români și-au spus apoi
pe rând păreriile, înzistând mai ales
aspura miseriilor ce se fac școlilor
românesce, și apoi asupra neexecutării
legii de naționalitate.

In urmă s'a atins chestia alege-
rilor pentru dietă, și, în urma teme-
rilor exprimate din partea Românilor,
membrii guvernului au declarat, că
nu au intențiunea să împedecă în-
trarea în parlament a unui număr
ore-care de deputați naționali români,
din contră, li este chiar dorința să
între, pentru-ca guvernul să aibă cu
cine să se înțelgă în privința in-
dreptării relexor de cari se plâng Ro-
mânii. In fine s'a ajuns pentru astă-
dată la înțelegerea între guvern și
Români, ca în toate comitatele locuite
de Români, fruntașii poporului român
să pacteze cu ceilalți factori decidē-
tori din comitate, în felul cum s'a
făcut în comitatul Hunedórei, unde
trei cercuri au fost lăsate pe sēma
Românilor și trei rămân celorlalți.
Despre aceasta d-l ministru de interne,
contele Andrássy a promis, că va
incunosciința de timpuriu și organele
sale din comitate, pentru-ca astfel să
fie evitate alegerile sgomotóse, îm-
preunate de multeor cu ciocniri și
bătăi, și să se pună stavilă corupției
și mituirilor.

Acesta e rezultatul conferenței
pe care au avut-o Mercuri la Buda-
pesta Metropoliții români și câți-va
dintre fruntașii poporului nostru cu
guvernul unguresc, și sciind cu câtă
nerăbdare îl așteptă opiniunea pu-
blică românescă, il comunicăm în
forma acesta cetitorilor noștri.

Soluțiunea conflictului greco-român.

Diarul „W. Allg. Ztg.” scrie din ins-
piratie vedită grecescă, că soluțiunea con-
flictului greco-român ar fi iminentă.

In cercurile normative vieneze — dice
numitul diar — la început nu aveau de
gând a face o mediațiune amicală. Atăta
s'a făcut, că Greciei i-s'a dat a înțelege,
că ea va trebui să facă primul pas spre
împăciuire în momentul oportun, ér Ro-
mâniei i-s'a atras atențiunea, că ori cāl
de juste ar fi cele mai multe pretensiuni
ale sale ridicate la Atena, totuși preten-
siunea, ca guvernul grecesc să intervină
la patriarhat în sensul ca acesta să ia
în considerare propaganda romanisatōre (!)
între Aromânii din Macedonia, nu va fi
executabilă.

In Bucuresci au ajuns la convinge-
rea, că acea pretensiune guvernul grecesc
din punctul de vedere al onōrei naționale (!)
nu o pôte implini. Cabinetul Cantacuzino
renunțând la această pretensiune (?), calea
spre înțelegere s'a deschis.

Guvernul român ar fi fost determinat
la renunțarea politice de presiune și prin
faptul, că acum ochii întregii lumii sunt a-
țintiți asupra României, care în expositia
ce o aranjază vré să dea dovada progreselor
uriae ce le-a făcut în timpul de 40 ani
al domniei genialului său rege.

In același timp s'au făcut schimbări
și în corpul diplomatic. Papiniu a fost
permutat din Atena la Constantinopol, ér
Tombazi va părăsi Bucurescii și în locul
lui va fi numit Varatassi, fost consul gre-
cesc la Filipopol, care și-a câștigat merite
pentru împăcarea conflictului și este —
dice »W. Allg. Ztg.« — quasi predestinat
pentru legațiunea din Bucuresci, unde Grecii
au de a-și apăra atâtea interese.

Miscarea electorală.

Comitetul central al Sașilor (Kreis-
ausschuss) din orașul și comitatul Brașov
n'a ținut până acum ședință, pentru a
decide asupra candidaturilor în patru cer-
curi electorale. Ședința comitetului sâsesc,
care s'a amănat în două rânduri, ni se spu-
ne, se va ținé astăzi Luni.

Păreriile lui »Bud. Hirlap«.

Cronicarul săptămânal al diarul »Bu-
dapesti Hirlap« se ocupă în revista sa din
nr. de la 22 Aprilie cu atitudinea Româ-
nilor, Slovacilor și Sârbilor în fața alege-
rilor dietale. Eță ce dice:

»Aceste trei naționalități pășesc acum
pentru prima ôră ca partide naționale or-
ganisate unitar și încă cu o pregătire nici
decât neînsemnată. Au pus candidați în
73 cercuri: Românii în 45, Slovaci și
Sârbii la oaltă în 28 cercuri. Câți dintre
acești 73 candidați vor trece pragul dietei
cu mandate, e imposibil a-se spune acum.
După părerea noastră e sigur atât, că mai
mult de jumătate din concurenți vor că-
dē și nici viitorul partid naționalist în
dietă nu va fi altceva, decât o fracțiune
de partid ceva mai tare.»

Spune apoi, că dacă naționalitățile pot să intre cu speranță mai mare sau mai mică de succes și c'un număr așa de mare de candidați în lupta electorală, cauza este, că până acum cercurile naționalităților erau *par excellence* cercuri liberale. După căderea liberalilor ca partid, aceștia n'au putut să se transforme imediat în independenți sau constituționaliști. În schimb și partidelor coaliționiste li-a lipsit în provincie organizația, care ar fi putut servi ca punct de legătură între ele și liberali. Lacunele ivite astfel le-a umplut repede curentul naționalist.

Din cauza acesta a fost silită conducerea centrală a trimite câți-va candidați cari sunt necunoscuți în provincie și cari neavând legături cu maghiarimea liberală din cercuri, nu puteau să conteze la sprijin mai mare. Ne putem mira, deci, dacă pentru partidul naționalist situația în aceste cercuri s'a format așa de favorabil, cum n'a mai fost nici odată?

Vorbesce apoi cronicarul lui »Bud. Hirlap« și despre consfătuirea de Miercuri trecută, ce s'a ținut la prezidiul ministerial și la care au fost invitați, cei doi metropoliți ai noștri și alți câți-va fruntași români. Despre aceștia dice, că s'au prezentat ca un fel de deputație sau delegație, ce a mers să salute pe noul guvern.

»B. H.« face amintire apoi și de ceea-ce s'a scris în ziarul nostru cu privire la consfătuirea de mai sus. Dovedește însă, nu numai că n'are informații directe și esacte despre ceea-ce s'a petrecut în cabinetul d-lui Wekerle, dar că n'a înțeles ce am voit noi să dicem și judecă cu totul greșit și necorespunzător adevărului pozițiunea, ce a luat-o ziarul nostru în această chestiune. Il prezintă ca organ influențat de cutare cercuri politice românesce, pe când adevărul este tocmai contrar: ziarul nostru nici în trecut, nici în prezent n'a fost și nu este influențat de nimeni, ci totdeauna a avut o atitudine independentă.

Contra pactului cu naționalitățile.

»Országos Magyar Szóvetség« a publicat un apel către alegătorii maghiari din țara întreagă, în care protestează energic în contra oricărui pact cu naționalitățile la alegeri. Apelul dice, că dacă în vre-un cerc electoral, în care alegătorii sunt în preponderanță nemaghiari, își pune candidatura vre-un individ nemaghiar cu sentimente patriotice, Maghiarii pot să voteze pentru el. Din contră însă, dacă candidă cineva, al cărui trecut politic din punct de vedere național maghiar este nesigur și e condus de tendențe anti-maghiare, să nu-și dea votul pentru el, chiar dacă acesta ar candida ca aderent al vre-unui partid maghiar.

Apelul dice apoi, că oricel pactare cu naționalitățile violăză atât în parte, cât și în general interesele naționale maghiare. Drept aceea alegătorii maghiari să-și desfășure toate puterile a nu se încheia pacturi în scop electoral cu partidele sau conducătorii naționalităților.

Candidatură.

În cercul Rittberg fruntașii români de acolo au pus candidatura d-lui Sever Bocu, redactor la »Trib.« din Arad. D-l Bocu a primit candidatura.

D-l Aurel Șuluf declară, că candidatura sa în cercul Nădlacului s'a făcut fără scirea dânsului, care n'a reflectat și nici nu reflectă la mandat.

După »Drapelul«, în cercul Sasca încercă norocul și d-l Emil Babeș cu program constituțional. — La Bocșa a candidat, față cu d-l Brediceanu, Iuliu Weiss, redactor la »Budapester Tagblatt.«

Socialiștii din Lugosiu au candidat pe alegătorii socialiștilor Desid. Bakonyi. Tot la Lugosiu s'a format un partid constituțional, care a oferit mandatul ministerului de honved Jekelfalussy.

În cercul Zorlențului vră se-ș cerce norocul fostul presid. al partidului liberal din Caraș-Severin, generalul i. p. Gränzenstein.

Kossuth și Sârbii.

După o scire din Budapesta, Kossuth a rezervat Sârbilor 5 mandate cu condiție, ca Sârbii să sprijină pe candidații coalițiunii în celelalte circumscripții electorale locuite de Sârbi. Dér fiind-că comitetul electoral central oficios nu știea nimic despre această înțelegere, a publicat liste numai cu candidații coalițiunii. În urma acesta conducătorii Sârbilor au depeșat lui Kossuth, că nu se vor ține de învoiala făcută.

Cum agitază »Lumina« lui Kossuth.

Pe când Francisc Kossuth ostenește dimpreună cu soții săi din ministeriu pentru încheierea faimoasei »înțelegeri cu Români«, pe atunci foia lui de propagandă »Lumina«, ce se tipărește în Budapesta odată pe săptămână în limba română, în aceeași tipografie, în care se tipărește și organul oficial kossuthist »Budapest«, în ultimul său număr de la 22 Aprilie sub titlul »Unde să ne dăm votul?« (Aprigul Salușinski scie așa de bine românește, încât în loc de »Pentru cine să votăm« dice »Unde să ne dăm votul?«. Dór nu ne-om duce în America să ni-l dăm!), scrie următoarele:

»Vor veni domnii activiști cu lozincă națională și ei vor cere votul Românului.

»Frați Români! Feriți-vă de omeni aceștia, cari vă prostesc capul cu tot felul de prostii și minciuni, vă imbată adevă cu apă rece. Aveți grije, frați Români, că acești ventură-țera umblă numai să facă ură și pismă (!) între Români și Unguri. Feriți-vă de omeni aceștia, cari în programul lor gol și uscat nu pretind cu nici un punct mai mult, ca guvernul, ba precum se vede din apelul lor, ei pretind și mai puțin. Nouă nu ne trebuie mai puțin, nouă mai mult ne trebuie.

»Cu votul vostru mergeți numai la urna aceea, unde vă dați votu pe candidatul 48-ist sau constituționalist.«

La alt loc vorbesce »Lumina« de apelul electoral al clubului parlamentar naționalist, dicend, că acest apel ar fi 48-ist, fiind-că n'ar cere nimic deschilnit și că de aceea sunt gata a subscrie acest apel și Salușinski cu toți cei-ce se hrănesc din grăunțele fondului de dispoziție al independenților.*

La alt loc reptila kossuthistă dice:

»La urmă să ne punem mâna pe inimă. Să ne gândim cu mintea curată și să nu ne dăm votul pe (!) acei candidați, cari fac ură (!) între popore. Români și Unguri să fie frați.«

Er ca să nu fie nimeni la îndoială despre caracterul jidovesc al acestui șir de apeluri, el se sfârșește cu cuvintele:

Rugăm cu umilință pe fie-care abonent și cetitor al nostru, să ne ajute în lupta acesta.

»Răspândiți »Lumina« și câștigați abonenți!«

Bravo Salușinski!

La cestiunea pacturilor electorale în comitate.

În numărul de Sâmbătă al ziarului nostru am adus informațiunea, că o încercare de pact a celor dela administrația politică cu Români, privitor la cercurile electorale, s'a făcut și în comitatul Caraș-Severin.

În legătură cu această informațiune a noastră »Drapelul« din Lugosiu în numărul său cel mai nou scrie:

»Față de comunicatul »Gaz. Trans.« de ieri linem să declarăm, că în comitatul Caraș-Severin nu s'a făcut nici un pact electoral și partidul național susține lupta pe întreaga linie.«

Observăm din parte-ne, că declararea de mai sus din »Drapelul« nu este o desmintire sau rectificare, ci de fapt numai o întregire a comunicatului nostru, care s'a întemeiat pe informațiuni exacte.

Este adevărat, și »Drapelul« nu va pute constata și, adaugem, nici n'ar avea vre-un interes a contesta, că din partea administrației comitatului Caraș-Severin s'a făcut o propunere pentru un pact electoral. Dacă »Drapelul« ne asigură acum, că acest pact electoral nu s'a făcut, luăm cu bucurie la cunoștință faptul acesta, precum

*) Se înțelege, că e numai o apucătură viclenă a dice, că și ei subscriu cu toți 48-iști apelul, apucătură, căreia îi vine în ajutor faptul, că acest apel al clubului parlamentar naționalist e într-adevăr ținut în termeni prea generali și nu face să reiasă în relief postulatele capitale ale Românilor, Slovacilor și Sârbilor, în afară de votul universal secret, ce'l au în programul lor și 48-iștii.

și împărțirea, după care partidul național din acel comitat e hotărât a susține lupta pe întreaga linie în cercurile electorale unde și-a pus candidații săi.

Principele Lichtenstein asupra situației în Ungaria.

Comitetul electoral antisemit din cartierul 10 al Vienei, a convocat pe ziua de 19 Aprilie o întrunire, la care alegătorii s'au prezentat în masă.

În această întrunire deputatul principe Liechtenstein s'a ocupat de situația politică din Ungaria spunând între altele următoarele:

Cabinetul ungar, ce s'a retras acum, a încheiat un pact cu coalițiunea și i-a predat frânelor guvernării. Nu mă mir de naivitatea meritosului soldat, feldzeugmaistrul Fejervary, a cărui lipsă de experiență politică este proverbială, mă mir însă de lipsa de conștiință a celorlalți membri ai cabinetului, cari s'au încumetat să sfătuescă monarhului un asemenea pact. Oratorul e de părere, că înfrângerea puterii regale în Ungaria este desăvârșită. Acesta înfrângere este de neînțeles, mai ales că căteva măsuri ceva mai energice ale lui Fejervary din timpul din urmă n'au găsit nici o împotrivire, și dacă acelea s'ar fi executat consequent, necesitățile statului, recrutarea și încasarea impozitelor ar fi fost asigurate.

Înfrângerea este cu atât mai desolantă, cu cât lumea oficială își dă aerul de a fi obținut o isbândă. Etă tabloul:

Coaliția ia frânele guvernării, ia în posesiune administrația, justiția, poliția și finanțele țării, cu un cuvânt toate mijlocele și resorturile, cari îi lipsiau până acuma în lupta contra coronei. Coróna renunță la oricel mijloc, prin care și-ar pute valora voința. Prerogativele ei sunt de aci înainte numai teoretice, ele atâră în aer.

În cestia armatei, coaliția nu renunță nici la un postulat al său, din contră ea procedăză neamănat la realizarea tuturor măsurilor pregătitoare, cari netedesc drumul pentru separarea armatei. Tote concesiile oferite partidului 48-ist la sfatul lui Tisza și predecesorii săi, așa numitul program al comitetului de 9, va fi executat acum ca ceva de sine înțeles: transferarea ofițerilor maghiari la regimentele ungare, eliminarea ofițerilor austriaci din aceste regimente; crearea cu mare grabire a unui corp ofițeresc maghiar prin 1200—1400 burse la școlile de cadeți, în cari nu se vor primi și educa de cât șovinisti maghiari; intrarea în vigoare a ordinului lui Pitreich, prin care numai Maghiarilor și celor cari cunosc bine limba maghiară li-se fac accesibile funcțiunile burocratice în partea ungară a armatei; în sfârșit artileria honvedă! Isi pote ori-cine închipui contra cui vor fi îndreptate pentru prima oară aceste tunuri! Urmăză apoi introducerea limbei maghiare ca limbă de regiment în toate regimentele din Ungaria. Sila militară de limbă în favorul șovinismului național!

Limba de comandă maghiară, cele 80 de cuvinte, va fi o logică și inevitabilă consecință a situației. O altă consecință va fi înstreinarea locuitorilor nemaghiari ai Ungariei față cu cercurile normative. Legea reformei electorale va esclude oricel șanse electorale ale naționalităților. Pe lângă cautelele severe din textul legii practica autorităților va face ilusorică egalitatea naționalităților (vii aprobări). Avantajele coaliției sunt enorme. Și cari sunt avantajele Coronei? Recruții pentru anul curent și pote pentru cel viitor, ducerea târâș-grăpiș a mașinei statului timp de un an. — Matadorii coaliției nici nu-și dau ostentela a-și tănuir planurile. Apponyi a declarat unui interviewer dela »N. Fr. Pr.« că cestiunea mari de divergențe între corónă și națiune nu s'auresolvit. Soluțiunea s'a amănat pentru timpul când se va pronunța națiunea.

Principele Liechtenstein încheie spunând, că datoria patriotică a social-creștinilor este de a arăta drumul adevărat: A nu mai aduce nici o jertfă pentru dorințele particularistice maghiare. Nici un ban pentru o armată divizată. (Aplauze furtunoase.)

SCIRILE DILEI.

— 23 Aprilie n.

Banchet în onorea Regelui Carol la legațiunea română din Berlin. Vineri a avut loc la legațiunea României din Berlin un banchet în onorea aniversării născerii Regelui României și a celor 40 de ani dela alegerea sa ca domn al Țării românesce. Principele Eitel Frederic, fin al Re-

gelui Carol, a participat la banchet, aducând urările împăratului pentru Regele României. În cursul banchetului principele a ridicat un toast pentru M. S. Regele Carol, adresând măgulătoare cuvinte Regelui României și națiunii române. D-l Al. Beldiman, ministrul României a toastat pentru împărat, relevând raporturile intime de familie și amicitie ce de 40 de ani există între casa imperială a Germaniei și dinastia română a Hohenzollernilor. La banchet asistau ceilalți principii, secretarul de stat la afacerile străine von Tschirsky, subsecretarul de stat la afacerile străine von Wühlberg, mareșalul von Hanke, ministrul războiului von Einem, precum și delegațiunile ale primului regiment de artilerie de companie al gardei, al căru șef onorar este M. S. Regele Carol, precum și a regimentului 2 de dragoni al gardei, din care Majestatea Sa făcea parte înainte de alegerea sa ca domn al țării. Asistau de asemenea ofițerii români în misiune la Berlin, membrii legațiunii române și consulul general al României la Berlin d-l Emil Russell. Musica regimentului 1 de artilerie de câmp al gardei cânta în tot timpul banchetului. După toastul principelui Eitel, musica întonă imnul regal român, ér după toastul ministrului României imnul național prusian.

Hotărîre în afacerea procesului mănăstirilor. La 19 Aprilie n. Curia din Budafesta a adus o hotărîre în afacerea procesului dintre metropolia gr. or. română și patriarhia sârbescă pentru mănăstirile Berdinului, Sângeorgiu și Misić, situate pe teritoriu român. Curia a hotărît, că procesele trebuie pornite pe teritoriul pe care se află mănăstirile.

Regele Carol în străinătate. Săptămâna din urmă timpul a fost frumos și cald, așa că Regele a putut face preumblările sale obișnuite cu M. S. Regina și A. S. R. Comitesa de Flandra. Duminecă, 26 Martie v. o excursiune făcută la Marmette, în partea sudică a lacului, pe teritoriul italianesc, a fost din cele mai interesante. Suveranii au vizitat satul cu strădile lui strimte, întorchiate și boltite. Miercuri 29 Martie v. o altă excursiune s'a făcut în aceleași condițiuni la Morcote. Acest sat se află la extremitatea sudică a peninsulei muntelui Salvatore. Are un aspect italianesc pronunțat, strădi cu arcade și este dominat de o stâncă, pe care se află o biserică și ruinele unui castel. De aci se vede bine creșta dințată a muntelui Generoso, punct de excursiune foarte frecventat. În ziua de Paști, Majestatea Lor au primit din toate unghiurile țării și din străinătate o multime de telegrame de felicitare, cu urări caldure de sănătate. Starea sănătății Suveranului este mai multumitoare. Timpul favorabil contribuie mult la acest rezultat satisfăcător.

O achitare. Înaintea curții cu jurați din Oradea-mare s'a pertractat Vineri procesul de presă intentat domnului Sever Secula pentru articolul »Canal și beton« apărut în »Tribuna« din Arad. Apărarea a susținut-o d-l Dr. Iustin Ardelean. Jurații au adus verdict de achitare de sub învinuirea, că d-l Secula a agitat contra Maghiarilor. D-l Secula fu osândit însă la o amendă de 100 cor. pentru-că a lăudat un fapt punibil.

Contele Goluchowsky și soția sa au dat un prând în onorea d-nei și d-lui Ghica, fost ministru plenipotențiar al României, care trebuie să plece din Viena. Au participat ministrul olandes von Weed, însărcinatul de afaceri român Cantacuzino, șefii de secțiune din ministeriul de externe, von Mery și von Müller, precum și alți mulți funcționari.

Logodnă. D-l Iosif Órga comptabil la »Sălăgiana« din Jibou, s'a logodit cu d-sora Valeria Uilăcan, fiica Rev. domn A. Uilăcan, canonic în Blăși.

— Mariodra Diminescu — Dionisie Negru — logodiți. Ciocova — Abrud — 16 Aprilie 1906.

Cununie. D-l Aurel Hatieganu, fiul ven. protopop din Cojocna, își va serba cununia religioasă cu d-sora Virginia Bene din Petridul de mijloc la 26 Aprilie st. n. în biserică gr. cat. din Turda.

Întorcerea studenților noștri din Italia. Călătoria studenților dela gimnasiul din Brașov e pe sfârșite. Excursionistii sunt pe drumul întorcerei. Asăz, 22 Aprilie, am primit dela d-l Blaga o telegramă, în care ne anunță, că au sosit la Firenze. De acolo vor veni la Venezia. ér dela Venezia vor trece cu vaporul la Fiume și credem că pe Joi îi vom pute saluta în mijlocul nostru.

Preoții catolici și alegerile. Foile maghiare fac amintire cu multă satisfacție

despre o circulară a primatului dela Strigoni, în care invocându-se o dispoziție pontificală de pe la mijlocul secolului XVIII, interzice preoților săi candidaturile la deputăție fără aprobarea Arhiepiscopului. Dăruș >D. Z.< din Viena luând notă despre această circulară relevă, că ea nu este inspirată așa tare de grija pentru obediența clericală, cât este îndreptată împotriva unor preoți slovaci, cari iubindu-și némul au socotit, că nu e nici o crimă a-și pune candidatura cu program național. Pentru un asemenea program însă aprobarea arhiepiscopului e știut că nici odată nu se va pute obține. Și unde deputățiile liberale la membrii clerului catolic constituie o tradiție neîntreruptă și unde un popă ca Hock poate să fie deputat în tovarășia francmasonilor.

Societatea >S. Ladislau< și-a ținut la 20 Aprilie adunarea generală sub președinția contelui Zichy Nandor. Scopul principal al acestei societăți este ajutorarea catolicilor din țările Balcanice, cu deosebire însă a catolicilor maghiari din România. Președintele a deplorat situația precară politică a Ungariei, în urma căreia societatea nu poate dobândi sprigul statului spre a lucra cu efect în România. Societatea de mai mulți ani nu și-a ținut adunarea generală. Unul dintre oratori a relevat expoziția din București și necesitatea unei înfrățiri cu Românii. Societatea are un budget de 11,000 corone.

Arderea unui oraș din Bucovina. Un incendiu mare a distrus orașul Snyatin dela granița Bucovinei. Au ars 400 de case. Pagubele sunt de peste o jumătate milion de corone. Sunt multe victime. 2000 de persoane sunt fără de adăpost.

Situația la San-Francisco. Tote telegramele din San-Francisco semnalază îmbunătățirea situației. Înainte de toate s'au putut repune în funcțiune conductele de apă, grație cărora a fost cu puțință să se înfrâneze incendiul izbucnit în 25 de puncte diferite ale orașului. Incendiile din cartierul nobil par stinse în mare parte. Toți milionarii din California, cărora li-s'au distrus la San-Francisco splendidele palate, au declarat, că vor să le reconstruiască. Capitalistul Crocker, intervievat, a spus că în cinci ani San-Francisco va deveni mai mare și mai frumos ca până acum. Cu un caracteristic orgoliu patriotic, primarul Schmitz a telegrafiat presidentului Roosevelt, că San-Francisco nu are nevoie de ajutoare în bani, deoarece știe să se ajute singur. Pare-că guvernul din Washington nu împărtășește acest mod de vedere; într'adevăr, atât la New-York, cât și în celelalte centre mai mari ale Americii, sosesc mereu subscrierile. Numai New-Yorkul singur a adunat 10 milioane de franci; Chicago a adunat 5 milioane. Sunt respinse toate ofertele dela neamericani. Două linii de navigațiune germane, cari ating New-Yorkul, adică >Norddeutscher Lloyd<, și >Hamburg-American-Linie< vroiau să ofere fie-care câte 50,000 de mărci; oferta lor a fost însă respinsă de guvernul american.

Cu toate acestea primejdia fometei la San-Francisco sporesce. Tote depozitele de nutriment sunt incendiate. Afară de această foarte multe persoane, excitate de spaima dărilor trecute, sunt în primejdie de moarte. 200,000 de persoane sunt silite să dormă sub cerul liber în parcul dela Goldengate.

România imitând pe Japonia. Colaboratorul militar dela >Politische Correspondenz< scrie, că România vrea să urmeze exemplul japonezilor, cari au obținut mari rezultate prin introducerea educației militare în școli. Astfel România a înființat un corp de învățători militari pentru școlari. Colaboratorul arată apoi în amănunte, funcționarea acestei nouă instituții românești, exprimându-și admirația pentru această.

Dela Roma la Neapole.

Neapole, 17 Aprilie a. c.

Azi în Roma la 6 ore am fost deja în picioare. După ce ne-am bătut cafeaua, ne-am luat bagajele și le-am dus în trăsurile cari așteptau. Noi ne-am urcat în tramvai și astfel am mers până la gară. După ce, cu nerăbdare am așteptat o jumătate de oră, aușim în fine trămbița și fluieratul, care semănă cu cel al trenului din România.

Am luat trenul accelerat classa II. În șase ore am fost la Napoli. A mers foarte iute, cu mult mai iute ca în Ungaria. La o depărtare de două ore de Neapole începem a vedea câmpul acoperit de un praf alb. Cu cât ne apropiam mai mult, cu atât devenea praful mai des. Era o oră înainte

de sosire începui să întrec în cupeu atât praf, că abia mai puteam resufla. Eram toți albi ca de zăpadă. Fețele albe, părul alb.

Și ce era praful acesta? Era cenușa fină pe care a aruncat-o Vezuul vre o câteva zile și care a acoperit câmpiile până la o sută kilometri.

Când abia mai puteam suporta praful, ce intra în cupeu, etă că ajungem în doritul Napoli, zăpada de cenușă era de o palmă pe unde nu era măturată. Scoborind din tren ne speriam unii de alții. Bagajele le-am încărcat pe un omnibus, er noi am mers cu trenul până la hotelul >Ver-mouth di Torino<. Ne-am spălat și premenit și ne-am dus la masă.

După masă am luat un tramvai, care ne-a dus pe un deal, de unde am putut vedea încântătoare panoramă a întregului oraș Napoli, a Vezuului și întinsul mării. Când eram la capătul unei strade simțim o sguduitură, se rupse o rotă a tramvaiului, care s'a oprit. Mergem pe jos până la altă stațiune, urcăm în alt tramvai, mergem pe la marginea mării tot suind.

Vedem pentru prima oră Vezuul. Un nor negru cu cenușă se ridică încet în dimensiuni colosale și se lasă în partea stângă pe pământ. Și acum mai cade cenușă pe partea noastră.

Peste un sfert de oră ne întorcem cu tramvaiul spre oraș, dăr altă posnă. La o ocolitură simțim erăși o sguduitură. Tramvaiul a deraiat, jumătate de oră a durat până adus er pe șine. La 9 ore s'era abia am putut ajunge.

Mâne mergem cu vaporul pe insula Capri.

Neapole, 18 Aprilie 1906.

Pe un timp foarte frumos ne-am urcat în port pe bărci mici, cari ne-au condus pe vaporul cel mare, apoi am pornit spre insula Capri. Marea era de tot liniștită. După 3 ore am ajuns la Capri. Mai întâi însă ne-a condus vaporul la grota renumită albastră în care am intrat cu bărci mititele. E feerică această peșteră ce pare albastră strălucitoare. După ce am făcut un ocol în grota, în care se aflau foarte mulți călători în cea mai mare parte Francezi, Englezi, ne-am îndreptat er spre vaporul cu care am ajuns în port, de unde am debarcat pe insulă.

Am descins la hotelul >Bristol< unde am prânzit. După prânz ne-am urcat în trăsură pe muntele vinului unde se află al doilea oraș. Era o priveliște admirabilă, dăr mult praf de cenușă pe care vântul îl ridica cu violență.

La 4½ ore ne-am imbarcat er spre Neapole. Marea însă începui să fie foarte neliniștită. Vântul sufla tare, er vaporul se clătina așa, încât credem că aci-aci se restornă. La mulți li s'a făcut rău.

La 7 ore am ajuns în port la Neapole Chiar și în port valurile erau de tot agitate, așa că abia am putut debarca. Bărcile erau ca nisce coji de nucă aruncate de apă încôce în colo, încât la scări multe din dame ajungeau cu picioarele în apă, când erau prinse de marinari, și duse în bărci. Vântul suflând tare se ridica așa multă cenușă, încât numai puteam nici vedea, nici resufla, această făcui să ne trecă gustul de excursiune.

În fine pe uscat am mai uitat de ne-casurile întimpinate și ne-am liniștit și înveselit er, concentrându-ne cu toții s'era la cină. Mâne sperăm să avem o di frumoasă.

A. M., student.

Reprezentăția teatrală-declamatorică a Internatului-Orfelinat.

Elevele internatului orfelinat al reuniunii femeilor române din Brașov au aranjat eri, Duminică în 9/22 Aprilie după prânz în sala festivă a gimnasiului român, o interesantă și instructivă reprezentațiune teatrală-declamatorică, pe care o putem numi din toate punctele de vedere deplin succedă.

Mulțămită zelului conducătoarelor internatului nostru în frunte cu neobosita presidentă d-na E. Săbădeanu, cât și silințele depuse din partea elevelor internatului-orfelinat, publicul asistent s'a putut convinge de progresul din an în an tot mai îmbucurător ce-l realizează această instituțiune culturală românească.

Programa reprezentațiunii a fost bine compusă, n'a fost nici prea lungă, nici prea scurtă, a fost însă bogată în momente moralisătoare, instructive și distractive.

Reprezentățiunea a fost deschisă de cătră presidenta reuniunii femeilor, d-na E. Săbădeanu printr'un discurs frumos ocașional, relevând menirea culturală românească a internatului orfelinat în genere și în special prin aranjarea astor-fel de reprezentațiuni. După discursul d-nei presidente, care a fost primit cu vii aplause, a urmat executarea programei.

Din reprezentarea pieselor teatrale >La o doză de știință, zece doze de minte sănătoasă< și >Copii pioși< ne-am convins, că elevele internatului în urma creșterii și instrucțiunii alese, ce o primesc în internat, se pot valida cu frumos succes și în reprezentațiuni publice teatrale-declamatorice. În prima piesă trebuie să relevăm cu laudă în deosebi prestațiunile d-șorelor C. Voicu, A. Gabroveau, V. Popoviciu, E. Șoneriu și A. Pumnea în rolurile mai mari. La succesul piesei au contribuit de asemenea și d-șorele E. Băzoșanu, M. Gherdanovic, A. Tampa și S. Rădulescu. În piesa a doua s'au afirmat cu același frumos succes d-șorele O. Scroboțiu, E. Bacicu, E. Hamsea și O. Socaciu. Tinerele diletante au fost răsplătite pentru debutul lor cu vii aplause și aclamări.

Dintre declamătoare remarcăm pe d-șora C. Voicu, care prin declamarea plină de temperament a poeziei >Dușman-cele< de Coșbuc, ni-a dovedit un frumos și mult promițător talent. Reușite au fost și declamațiunile d-șorelor A. Pumnea (>Flăcări potolite< poezie de G. Coșbuc) și Olimpia Scroboțiu (>Garofița<, gingașa poezie a d-șorei Ecaterina Pitiș).

Frumosul program a fost introdus prin două coruri >La o rândunică< de I. Costescu și >Păsărica< de T. Popescu, și a fost încheiat prin corurile >Cucule penă galbănă< de T. Popovici și >Cântec de primăvară< de C. G. Porumbescu.

Esecutarea cântărilor a fost corectă și frumoasă și în deosebi cele două coruri din urmă au stîrnit vii aplause. Coristele merită totă lauda și nu putem decât să felicităm pe harnicul dirigent d-l inv. Stoicovici pentru succesul secerat.

Rep.

Morțea tragică a descoperitorului radiului.

În ziua de 19 Aprilie profesorul Curie din Paris, care împreună cu soția sa a făcut descoperirea senzațională a radiului, voinde să ocolască o birjă, a cădut și un camion încărcat cu marfă a trecut peste densusul. Accidentul s'a întâmplat în Rue Dauphine aproape de Pont neuf din Paris, unde circulația trăsurilor, omnibuse-lor și tramvaielor este foarte mare. Curie a ajuns cu capul sub rota camionului și a murit pe loc. Victima accidentului fu transportată la secție, und fu recunoscut. Curie era încă în flăoarea vieții, El s'a născut la 1859 în Paris.

Pierre Curie prin descoperirea radiului a procurat contemporanilor una din surprizele științifice cele mai mari. Materia aceea misterioasă, care din cauza rarității sale este atât de scumpă, încât aurul în comparație cu ea, aproape n'are preț, a produs o adevărată revoluție în învățătura modernă despre materie. Încă nu s'a putut produce radiul curat, dăr și în combinațiile sale, noul corp prezintă în mare măsură însușirea aceea particulară, care l'a făcut celebru și obiect de studiu pentru numeroși cercetători, fără să fi putut cineva stabili până acum o ipotesă mulțumitoare pentru explicarea acestor fenomene. Radiul posedă mai mult decât toate celelalte materii similare însușirea de a emana rađe, cari produc efecte analoge cu rađele Röntgen, ba în multe privințe le întrec pe acelea. De unde vine această însușire? De unde este puterea cu care radiul emană neconținut în toate direcțiile cele mai mici particule ale propriei sale mase, ca nisce glonțe de o micime neînchipuită? La întrebările acestea nu s'a dat încă răspuns. În tot cazul însă chemicii au ajuns acum la convingerea, că atomii considerați până acum ca ultime-

le și indivisibilele unități ale materiei sunt și ei divisibili, că părțile acestor atomi sunt infinit de mici, dăr totuși sunt realități vizibile și simțibile. Să fie această ipotesă prima materie, din care se compune totă materia și care în variile sale schimbări formeză multele materii, pe cari le simțim, vedem, mirosim?

Știința modernă crede, că trebuie să răspundă afirmativ și se întorce erăși la concepții cređute ca îngropate, fără a mai disprețui și ride de teoria alchimistilor.

Repausatul Curie a avut o tovarășă, în cercetările sale, pe soția sa Maria Poloneză, colaborătoră la epocala sa descoperire.

NOU ABONAMENT

LA

"GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Aprilie st. v. 1906

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 23 Aprilie. Ministrul de justiție Polonyi în discursul său program a declarat că prima problemă a guvernului de tranziție este restabilirea definitivă a păcii. După această va urma teritorul vama independent și pregătiri pentru o bancă independentă. Reforma electorală se va face pe basă largă, cu condițiunea însă, că cel ce pretinde drepturi în această patrie, să fie Maghiar (?) și patriot.

Londra, 23 Aprilie. În San-Francisco incendiul a fost localizat. Trenurile au început să circule. Numeroase persoane au fost spânzurate pentru nesupunere față cu autoritățile.

Paris, 23 Aprilie. În Montigny s'a întâmplat o ciocuire între greviști și soldați. Un grevist grav rănit cu baioneta.

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Aprilie v. nu și-au re-înnoit încă abonamentul, să binevoiescă a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă espedarea ăiarului.

De azi începând nu vom mai espeda fôia celor ce nu și-au reînnoit abonamentul.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

Amplificator de cacao și ciocolată se recomandă:

Candol-Cacao

al lui Joan Hoff

cacao are cel mai mic conținut de grăsimă, este deci foarte ușor consumabil, nu cauzează nici când constipație, și pe lângă cel mai în bun gust este extraordinar de ieftin.

Veritabil numai cu numele
Joan Hoff
și marca de scutire >Leu<.

Pachete à ¼ kg 90 fl.
à ½ kg 50
Să capătă pretotindinea.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Aprilie n. 1906.

Renta ung. de aur 4%	114.25
Renta de corone ung. 4%	95.85
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	86.60
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	96.10
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Impr. ung. cu premii	215.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	159.—
Renta de hartie austr. 4 1/10	99.60
Renta de argint austr. 4 1/10	99.40
Renta de aur austr. 4%	117.95
Renta de corone austr. 4%	99.60
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	90.65
Losuri din 1860	158.40
Actii de-ale Banței austro-ungare	16.44
Actii de-ale Banței ung. de credit	818.—
Actii de-ale Banței austr. de credit	689.50
Napoleonori	19.15 1/2
Marci imperiale germane	117.25
London vista	240.32 1/2
Paris vista	95.75
Note italiene	95.70

Cursul pietei Braşov

Din 23 Aprilie n. 1906.

Bancnote rom. Cump. 18.94 Vënd.	18.98
Argint român	18.88
Napoleonori	19.10
Galbeni	11.40
Marci germane	117.30
Lire turcesci	21.65
Seris. fonc. Albine 5%	102
Ruble Rusesci	2.85

Piela delicată a copilului are

trebuie de îngrijire deosebită. Creşele pielei la gât şi picioare trebuie spălate, bine şterse şi pudrate în fiecare zi.

Pudra Actina de Cologne

va folosi o mamă cu grija pentru copilul ei. Are efect antiseptic, la încreţiturile pielei nu se face golomos şi recoreşte pielea.

Recomandată de medici.

Preţul K. 1.50 h. La farmacia lui ED. KUGLER. Braşov.
Representant general AL. GISCHNER farmacist.
6—12. Wien, II. Pazmanitengasse 19.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat seu lunar.

PAGLIANO-SIRUP

cea mai bună doftorie de curăţit sângele, inventată de

Profesorul GIROLAMO PAGLIANO.

Florenz-Via Pandolfini (Italia)

A se feri de imitaţie!

A observa pe fle-care sticlă marca fabricii în coloare vântă deschisă cu subscrierea Prof. GIROLAMO PAGLIANO.

Se capătă în toate farmaciile mai mari.

DEPOSIT pentru Ungaria la farmacia IOS. von TÖRÖK Budapest 0—0,1968. Király uteza 12 şi Andrássy uteza 25.

A brassói m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

13766—906. szám.

VI.

Árlejtési-hirdetmény.

A nagyméltoságu m. kir. pénzügyministerium folyó év április hó 3-án kelt 14897. számú magas rendeletével az ósánczi m. kir. vámhivatal és pénzügyőri laktanya építését 75313 kor. 32. fillér összeg erejéig engedélyezni méltóztatott.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1906. évi május hó 5-én d. e. 10. órakor alólírott kir. pénzügyigazgatóság VI-ik ügyosztályában tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött napon délelőtt 10. óráig a magyar királyi pénzügyigazgatóság főnökéhez anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatok az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség összeg 5%-ának megfelelő, vagyis 3766. korona bántpénz, vagy a bántpénznek a brassói m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a m. kir. pénzügyigazgatóság VI-ik ügyosztályában /: pénzügyi-palota földszint 4-ik ajtó / délelőtt 10—12. óráig naponként megtekinthetők.

Brassó, 1906. évi április hó 13-én.

Szenti Bálint,

(2343,3—3.)

kir. tanácsos p. üigazgató

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1905 2 Aprilie	1906 24 Martie 1 Aprilie
A c t i v	
64.065,808	44943808 Reser. metal. aur 74336979
4.128,258	19122000 „ Trate aur 31125000
40.638,712	Argint și diverse monede . . . . .
17.024,746	Portofoliu Român și străin. . . . .
11.999,953	*Impr. pe efecte publice . . . . .
14.388,711	„ „ in cont-corent 18563909
1.704,546	Fonduri publice . . . . .
5.668,046	Efectele fondului de rezervă . . . . .
574,954	Efect. fond. de amort. imob. și mater. . . . .
440,513	Imobile . . . . .
82.210,130	Mobilier și Mașini de imprimerie . . . . .
19.547,926	Cheltueli de administrație . . . . .
15.860,697	Depozite libere . . . . .
278.253,000	Conturi-corente . . . . .
12.000,000	Conturi de valori . . . . .
19.548,627	
2.923,784	P a s i v
161.008,000	Capital . . . . .
562,459	Fond de rezervă . . . . .
82.210,130	Fondul amortis. imob. și materialului . . . . .
278.253,000	Bilete de bancă în circulație . . . . .
	Dobânzi și beneficii diverse . . . . .
	Depozite de retras . . . . .
	Conturi corente . . . . .
	Scomptul 5% . . . . .
	* Dobânda 5%.

Numai marfă solidă este ieftină.

Avem onórea a face cunoscut Onor. clienți P. T. public din oraş şi dela sate, că **ni-a sosit**

Mărfurile de primăvară,
asortiment bogat, atât în haine gata bărbătesci,

cât şi

Stofe moderne pentru bărbați,

calitate recunoscută de solidă, şi ne rugăm de o cercetare şi cumpărare numărösă.

Cu totă stima

Depner, Roth, & Westemean,

BRAŞOV, Edificiul Cassei de păstrare (Sparcassa).

Stofe moderne „Gácsér“ indigene pentru bărbați.

Casa de tir (Schützenhaus) deschisă!

Aer plin de ozon, fără prav, cea mai frumoasă plimbare şi neostenitoare, poziție foarte frumoasă, cel mai plăcut loc de petrecere, popice, loc pentru puşcat la ţintă, pivniță escelentă cu Vinuri curate cumpărate de mine, bere de Steinbruch (Hotbräu), bucătărie escelentă, preţuri moderate.

Sala cea mare stă la dispoziție pentru nunte, banchete şi alte festivități. Asemenea şi popicăria pentru Reuniuni, societăți, corporațiuni pe lunile de vară cu condiții foarte moderate.

Este bine îngrijit şi pentru ordinul „Guttemplerilor“.

Apelând la o vizitare numărösă sunt cu totă stima

MATHIAS WEBER,

Restaurateur.

2341,3—3.

AVIS!

Subcrisul am onórea a face cunoscut On. public şi în deosebi epitropilor bisericesci, că **am deschis în Braşov (la 2 Porumbi)**

Strada Negră nr. 3 (3 Felső-Villa-utca 3)

O fabrică de luminări de ceră curată şi parafină

sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de ceră şi parafină din Ardeal.

Şi sunt în plăcuta poziție de a executa tot-felul de luminări în toate formatele, precum şi aurite, ér comandelile voui executa prompt şi cu preţuri foarte convenabile.

53—90,1858

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă şi înviorază

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă şi foloseşte contra: durerilor de cap şi dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameţeli, tinituri de ureche, bătaie de inimă, sgârşiri de inimă, asză, anşul greu, sgârşiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, recoală la mâni şi la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui şi multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea şi ori-cine pôte examina aceste atestute Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât şi în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat şi cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi

Preţul aparatului mare e 6 cor.

Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii şi femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru şi locul de vëndare pentru țără i streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.